

Ιωάννα Μπαμπασίκα

Εκπαίδευση για τη δημιουργία δικτύου διερμηνέων

συνέντευξη:
ΛΥΔΙΑ ΤΡΥΦΩΝΑ

Η ΙΩΑΝΝΑ ΜΠΑΜΠΑΣΙΚΑ, ΕΙΤΕ ΩΣ ΜΕΛΟΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΚΑΤΑ ΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ, ΕΙΤΕ ΩΣ ΝΟΜΙΚΟΣ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΟΥ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΘΥΜΑΤΩΝ ΒΑΣΑΝΙΣΤΗΡΙΩΝ, ΕΙΤΕ ΩΣ ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΡΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ ΓΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΣΥΛΟΥ (ELENA), ΕΙΤΕ ΩΣ ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΔΡΑΣΗΣ, ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΠΟΙΑ ΚΑΙ ΘΑ ΜΙΛΗΣΟΥΜΕ, ΥΠΗΡΕΤΕΙ ΜΕ ΑΦΟΣΙΩΣΗ ΤΗΝ ΥΠΟΘΕΣΗ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΝΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ.

Το Μάιο του 2010 διάβασα στην Ελευθεροτυπία ένα άρθρο που αφορά την καινούρια Μη Κυβερνητική Οργάνωση «ΜΕΤΑΔραση». Περί τίνος ακριβώς πρόκειται;

Όταν κανείς δραστηριοποιείται στο χώρο προστασίας μεταναστών και προσφύγων γνωρίζει την τεράστια ανάγκη διερμηνείας, για να μπορέσει να επικοινωνήσει με τους ανθρώπους που ζητούν προστασία στη χώρα μας και να καταλάβει επακριβώς το πρόβλημά τους, ώστε από εκεί και πέρα να τους βοηθήσει με αποτελεσματικό τρόπο. Σε αυτόν τον χώρο έχει επανειλημμένα διαπιστωθεί στην Ελλάδα ένα κενό διερμηνέων για συγκεκριμένες γλώσσες. Μιλάμε για Κουρδικά, για Αραβικά, για τη γλώσσα Ντάρι του Αφγανιστάν και μια σειρά από άλλες, τις πούμε «σπάνιες» γλώσσες, αναγκαίες για αυτή τη δουλειά. Αυτό το κενό έρχεται, λοιπόν, να καλύψει η ΜΕΤΑΔραση: να εκπαιδεύσει ανθρώπους και στη συνέχεια να πιστοποιήσει ότι πέρασαν από ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα κατάλληλο, για να μπορούν να κάνουν τη δουλειά τους με επάρκεια. Να δημιουργήσει δηλαδή ένα Δίκτυο Διερμηνέων.

Το εκπαιδευτικό πρόγραμμα της οργάνωσης σε τι ακριβώς συνίσταται;

Στην ουσία πρόκειται για δύο προγράμματα: το ένα στοχεύει κυρίως στη δημιουργία αυτού που λέμε «συνείδηση διερμηνέως», δηλαδή, πέρα από τις τεχνικές διερμηνείας που ασφαλώς και αυτές διδάσκονται, οι εκπαιδευόμενοι διδάσκονται κανόνες δεοντολογίας και αποκτούν μια συνολική προσέγγιση πάνω στο προσφυγικό και μεταναστευτικό πρόβλημα και στα δικαιώματα αυτών των ανθρώπων. Φροντίζουμε ώστε να μπορέσουν να καλλιεργήσουν ουσιαστικό και, όσο αυτό είναι

εφικτό, προσωπικό ενδιαφέρον για τους ανθρώπους αυτούς. Το άλλο πρόγραμμα αφορά την καλύτερη εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας. Για την πραγματοποίησή του συνεργαζόμαστε με καθηγητές που εφαρμόζουν στο Πανεπιστήμιο προγράμματα ταχύρρυθμης εκπαίδευσης σε ξένους φοιτητές. Το συνολικό πρόγραμμα έχει θεωρητικές και πρακτικές ασκήσεις, εξετάσεις εισόδου, εξετάσεις για το δίπλωμα κ.τ.λ.

Η ονομασία ΜΕΤΑΔραση τι ακριβώς θέλει να δηλώσει;

Η λέξη ΜΕΤΑ δηλώνει ακριβώς ότι προκύπτει η ανάγκη αυτής της οργάνωσης μετά από το αρχικό πρόβλημα, μετά από τον εξαναγκασμό στην προσφυγιά. Εμείς ερχόμαστε να δράσουμε μετά, ώστε να δρομολογηθούν στη συνέχεια οι περαιτέρω διαδικασίες.

Πότε από τη στιγμή εισόδου ενός πρόσφυγα στη χώρα καθίσταται επιτακτική η ανάγκη διερμηνέως;

Από την πρώτη στιγμή που θα έρθει σε επαφή με την όποια υπηρεσία, είτε αυτή λέγεται Λιμενικό, είτε Αστυνομία, είτε Συνοριοφυλακή, είτε όπως αλλιώς. Μέσω του διερμηνέως βοηθείται και ο ίδιος αλλά και η χώρα μας, ως χώρα υποδοχής, για να μπορέσει να βάλει τάξη στο όλο πρόβλημα.

Ποιοι άνθρωποι αποτελούν τον πυρήνα της οργάνωσης;

Ξεκινήσαμε περίπου 15 άνθρωποι που όλοι μας έχουμε περίπου 15 – 20 χρόνια εμπειρίας στο χώρο των μεταναστών- προσφύγων, έχοντας δουλέψει με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ, με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, με κρατικές υπηρεσίες. Από την πείρα αυτή προέκυψε η γνώση αυτών των συγκεκριμένων αναγκών.

Ποια είναι η σχέση της Οργάνωσης με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες;

Η σχέση είναι στενότερης συνεργασίας. Η Ύπατη Αρμοστεία προσφεύγει σε διάφορα μοντέλα συνεργασίας με Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις για να μπορέσει να κάνει πιο αποτελεσματικά τη δουλειά της. Τις οργανώσεις αυτές τις αποκαλεί «implementing partners», δηλαδή συνεργάτες που εργάζονται επί του πεδίου. Μία από αυτές είναι και η ΜΕΤΑΔραση.

Πώς κρίνεις τον ευρωπαϊκό κανονισμό ασύλου «Δουβλίνο II» ιδιαίτερα μετά τις τελευταίες εξελίξεις;

Η Βορειοδυτική Ευρώπη φρόντισε και κατασκεύασε ένα ευνοϊκό για τον εαυτό της «αμυντικό μαξιλάρι» στο Νότο και την Ανατολή. Σήμερα μπορούμε πια να αντιληφθούμε την αυστηρότατη κριτική που είχε ασκηθεί ήδη αρχής στο «Δουβλίνο II» από το Δίκτυο Δικηγόρων ELENA. Η Ελλάδα, μέσα στη σπουδή της να μπει στο σύστημα Σένγκεν, παρέβλεψε να μετρήσει εκ των προτέρων τις παράπλευρες συνέπειες που θα επέφερε η υπαγωγή της στο «Δουβλίνο II». Οι πρόσφατες εξελίξεις ως προς το μεταναστευτικό ζήτημα σε Γαλλία και Ιταλία δείχνουν την ουσία του προβλήματος.

Θα θέλαμε τη συνολική εκτίμησή σου για το μεταναστευτικό και το προσφυγικό πρόβλημα στον κόσμο.

Η κατάσταση, όπως όλοι μας ξέρουμε, ιδιαίτερα τα τελευταία 20 χρόνια έχει δυστυχώς εξελιχθεί πολύ αρνητικά λόγω του ότι στις χώρες καταγωγής δεν έχουν σταματήσει οι πόλεμοι και οι εμφύλιες συγκρούσεις, δεν έχουν σταματήσει οι διώξεις και οι βιασμοί, δεν έχουν σταματήσει τα βασανιστήρια, δεν έχουν σταματήσει οι πάσης φύσεως βασικές παραβιάσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων. Αυτό «δημιουργεί» πρόσφυγες. Αλλά και η ένδεια φυσικών πόρων, η ένδεια θέσεων εργασίας, η αδυναμία επιβίωσης στη χώρα καταγωγής οξύνει και το μεταναστευτικό πρόβλημα στο μέτρο που η ακραία φτώχεια προκαλεί μετακινήσεις πληθυσμών.

Δυστυχώς, δεν διορθώνονται τα πράγματα. Ο δυτικός, γενικά, κόσμος αρνείται να πάρει αποτελεσματικά μέτρα ανάπτυξης των χωρών αυτών, ώστε να παραμείνουν οι άνθρωποι στις εστίες τους. Γιατί -μην το ξεχνάμε- κανένας δεν φεύγει από τη χώρα του για να κάνει τουρισμό. Όταν φεύγει ως πρόσφυγας ή ως μετανάστης φεύγει γιατί υπάρχει ανάγκη να το κάνει και πολλές φορές και με κίνδυνο ζωής. Αντί λοιπόν να πάρουν μέτρα αναπτυξιακά, μέτρα ειρηνευτικά, μέτρα που θα συντελέσουν στο να παραμείνουν οι άνθρωποι στις εστίες τους, βλέπουμε δυστυχώς το αντίθετο. Βλέπουμε να εντείνονται οι οξύτητες. Άρα δεν είμαι ιδιαίτερα αισιόδοξη για ό,τι επικείμενο.

Και σε ό, τι αφορά την Ελλάδα;

Σε ό,τι αφορά την Ελλάδα, η γεωγραφική της θέση σε σχέση με την Ευρώπη και τον υπόλοιπο κόσμο, αλλά κυρίως η έλλειψη ετοιμότητας και σωστής κατανόησης του προβλήματος από τις εκάστοτε κυβερνήσεις και αρχές κατά τα τελευταία 20 χρόνια, μας έχουν φτάσει σήμερα σε ένα φοβερά οξυμμένο πρόβλημα.

Όπως γνωρίζεις η Διεθνής Αμνηστία δραστηριοποιείται και στον τομέα των προσφύγων. Θεωρείς ότι υπάρχουν δυνατότητες συνεργασίας της ΜΕΤΑΔρασης με αυτόν τον τομέα;

Αν και εγώ δεν ήμουν ενεργοποιημένη στον τομέα προσφύγων-ήμουν υπεύθυνη του ευρωπαϊκού προγράμματος- ξέρω ότι ασχολούνταν κυρίως με το νομικό καθεστώς, βοηθούσε δηλαδή τους πρόσφυγες να γίνει ακουστή η φωνή τους, ώστε να διευκολυνθεί η αναγνώριση της ιδιότητας του πρόσφυγα και επομένως η σιγουριά του ότι δεν θα επιστραφούν σε χώρες όπου κινδυνεύει η ζωή τους και η ελευθερία τους. Και βέβαια η ομάδα προσφύγων της Διεθνούς Αμνηστίας μπορεί να επωφεληθεί από τους εκπαιδευμένους διερμηνείς που έχουμε στη διάθεσή μας. Παράλληλα και η ΜΕΤΑΔραση, μέσω της κοινοποίησης της δουλειάς της και από το περιοδικό σας, ελπίζει στην προσέλευση ανθρώπων που θα την στηρίξουν, ώστε να βοηθηθούν οι πρόσφυγες και οι μετανάστες πρακτικά, συγκεκριμένα και αποτελεσματικά. Αυτός δεν είναι ο κοινός μας στόχος; Αυτό είναι το κύριο θέμα. Ως δικηγόρος, εκτιμώ όλες τις θεωρητικές αναλύσεις, εκτιμώ την πρόοδο της επιστημονικής έρευνας γύρω από τα ζητήματα αυτά, είμαι ευγνώμων στους Πανεπιστημιακούς που προχωρούν την έρευνα τη γνώση. Το δικό μου όμως ενδιαφέρον εστιάζεται στα πρακτικά και καθημερινά ζητήματα που αντιμετωπίζει ο συγκεκριμένος άνθρωπος που έχω μπροστά μου. Σε αυτή την προσπάθεια καλώ τη φίλη Διεθνή Αμνηστία σε βοήθεια.

Δράση για τη Μετανάστευση και την Ανάπτυξη
Θεσπρωτίας 8, Αθήνα

T: 210 5201792, 210 52017 94, F: 210 51264 42
metadrasi@gmail.com, www.metadrasi.org